

74 տարեկան հասակում կյանքից հեռացավ ճանաչված փիլիսոփա, գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Մանուկ Արսենի Հարությունյանը: Կարճատև հիվանդությունից հետո՝ մեր օրերի կորոնավիրուսային համավարակը քայքայիչ հարված հասցրեց նրա կյանքին:

Մ. Հարությունյանը ՀՀ ԳԱ փիլիսոփայության և իրավունքի ինստիտուտի ստեղծման օրվանից՝ 1969 թ. աշխատանքի էր անցել որպես ավագ լաբորանտ: Նույն թվականին գինավորվել էր սովետական բանակի շարքերը և զորացրվելուց հետո՝ կրկին վերադարձել էր աշխատանքի ինստիտուտ, որտեղ և աշխատում էր

առաջօր: Նրա գիտական հետաքրքրությունները մշտապես կապված էին հայ հասարակության ապրելակերպի սոցիալ-փիլիսոփայական հիմնախնդիրների հետ: Այդ խնդիրներին նվիրված նա հրապարակել է բազմաթիվ գիտական հոդվածներ ու մենագրություններ: Դրանց թվում՝ «Սոցիալիզմը և մարդու իրավունքները» (կոլեկտիվ մենագրություն, 1980 թ.), «Ապրելակերպ. անձնավորություն. գիտատեխնիկական հեղափոխություն» (1984 թ.), «Հայաստան. օտարացած հասարակություն» (համահեղինակությամբ, 2007 թ.), «Արդի հայ հասարակությունը և օտարված գիտակցություն փիլիսոփայությունը» (2014 թ.), «Իշխանության լեգիտիմություն: Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ» (2016 թ.): Ինստիտուտում աշխատանքի տարիներին Մ. Ա. Հարությունյանը պաշտպանեց թեկնածուական ու դոկտորական ատենախոսություններ սոցիալական փիլիսոփայության գծով: Նա կարելի է ասել, ինստիտուտի բաղկացուցիչ մասն էր: Միշտ հանգիստ, բարյացկամ և ուշադիր, մշտապես գտնվում էր ինստիտուտի անկեղծ մարդկային շփումների կենտրոնում: Ինստիտուտի աշխատակիցները լավ հիշում են Մանուկի աշխատասենյակում ծավալվող բազմաթիվ ու երկարատև քննարկումները, գրույցներն ու վեճերը: Վերջին տարիներին նա ղեկավարում էր ՀՀ ԳԱԱ փիլիսոփայության, սոցիոլոգիայի և իրավունքի ինստիտուտի Սոցիալական փիլիսոփայության բաժինը:

Պրոֆեսոր Մ. Հարությունյանը համատեղության կարգով երկար տարիներ աշխատում էր ԳԱԱ գիտակրթական միջազգային կենտրոնում, ղեկավարում էր կենտրոնի փիլիսոփայության ամբիոնը: Նա հանդիսանում էր կենտրոնի լավագույն դասախոսներից մեկը: Նրա ճարտար լեզուն ու սրամիտ ուղեղը մշտապես զբաղվում էին տարբեր մասնագիտությունների մագիստրանտների ու ասպիրանտների ուշադրությունը: Սովորողները մեծ հետաքրքրությամբ էին Մ. Ա. Հարությունյանի դասախոսությունները,

լսում նրա գունազարդ հայերենով ներկայացվող համաշխարհային փիլիսոփայության տեսությունները:

Նա անտարբեր էր հանրապետությունում ընթացող սոցիալ-քաղաքական գործընթացների նկատմամբ և գիտական վերլուծական խորը ուշադրությամբ էր արձագանքում հանրային երևույթներին: ՀՀ-ում պառլամենտական համակարգին անցնելուց հետո նա նախաձեռնեց նոր տեսական ծրագիր՝ նվիրված հանրապետությունում պառլամենտարիզմի զարգացման հեռանկարներին: Արդյունքում նրա ղեկավարած հեղինակային խումբը 2020 թ. լույս ընծայեց հիմնարար ու արժեքավոր մի աշխատություն՝ «Արևմտանվորական և հետխորհրդային պառլամենտարիզմը համեմատական հեռանկարում» խորագրով: Ցավոք, նրա շատ գիտական ծրագրեր կիսատ մնացին: Խորհրդանշական էր, որ մահը անսպասելի վրա հասավ նոյեմբերի 18-ին, երբ գիտական աշխարհը նշում էր ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի միջազգային փիլիսոփայության օրը:

Մանուկ Հարությունյանը իսկապես կյանքի փիլիսոփա էր, և իր կյանքում էլ փիլիսոփայությունը ընկալում էր որպես կյանքի ուղի: Նա սիրում էր կյանքն իր բոլոր դրսևորումներով, հեղոնիստ, առատաձեռն ու հյուրասեր մարդ էր, ընկերությունը գնահատող անձնավորություն, հետաքրքիր զրուցակից, ազատամիտ, ճշմարտախոս և կամեցող անձնավորություն:

Նրա պայծառ հիշատակը միշտ վառ կմնա մեր սրտերում:

ՀՀ ԳԱԱ ՓԻԼԻՍՈՓԱՅՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ,
ՀՀ ԳԱԱ ԳԻՏԱԿՐԹԱԿԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆ,
«ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ», ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, № 12, 2020 թ.